

~~Ed. 65~~

1) Polanus, Arminius

(nicht 21 - 25)

Ed 65

nicht

verfälscht

nicht PK

DISPUTATIO X.

DE

SACRI BAPTISMATIS SACRAMENTO,

Ex Articulo Augustanae Confessionis IX.

Cujus Theses
Deo Triuno Assice

Præside,

DAVIDE LOBECHIO

SS Theologiæ Doctore & Professore in Academia Rostochiana publico, VI. Junij pro ingenij viribus γυμνασίου ενεργητηρι conabitur

M. JOHANNES CARSTADIUS
Stendaliensis.

Ed 65

Tit. 3. v. 5.

ὅτι ἐξ ἔργων ἐν δικαιοσύνη ἡν ἔποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ τὸν αὐτὸν ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτρῶν παλιγγενεσίας, καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματι ἁγίου.

Rostochij Excudebat Stephanus Myliander Anno XCV.

David Lobeck

Amplissimis & prudentissimis viris ac Dominis suis, Dominis Consulibus & Senatoribus Civitatis Stendaliensis, quæ est Metropolis veteris Marchie, Dominis ac p.p. sibi plurimum observandis S. D.

Quanta sit viri Amplissimi prudentissimiq; Satanæ πνευματικῆς & quanto studio quantisque conatibus ac technis solido Dei verbo recteq; de eo sentientibus & gregem Christi suæ curæ ac fidei creditum sedulo pascens se opponat, luce clarius est. Etli autem omnibus temporibus habuit & adinvenit, qui veræ de Deo doctrinæ contradicerent, eamq; plane suppressere attentarent, tamen ultima hac mundi senescentis ætate in hoc cum suis complicitibus totus est ut duo ista venerabilia novi Testamenti Sacramenta labefactet, sugillet & nativam eorum sententiam corrumpat. Quanto autem maiori studio & astutia βροτανίων ille eiusq; factio hisce obstrepunt tanto maiori vigilantia omnibus γνησίους verbi focis studendum, ut ea inconcussa retineant, & pro illis non secus ac pro aris & focis certent, nec in minimo à veritate declinent. Rectissime igitur faciunt, qui in hunc incumbunt laborem, ut non solum ὑποτιπῶσιν ἰγαι- νότων λόγων teneant verum etiam adversariorum ἀντιλογίας inquirent, eorum strophas ad normam sacrae scripturæ examinent, quid vero falso obiciatur dextrè diluant & pias ac honestas mentes contra schismaticorum veterum & recentiorum corruptelas & blasphemias muniant. Idipsum cum hæcenus perquam feliciter & utiliter fecerit Reverendus & Clarissimus vir DAVID LOBECHIVS S. S. Theologiæ D. & in hac orthodoxa ac illustri Academia Professor industrius, Deo & hominibus imprimisq; Theologiæ studiosis rem longè gratissimam fecit: Cumq; hoc tempore de Baptismo altero Filij Dei Testamento disputationem esset habiturus, in qua mihi Respondentis partes assignabantur, vobis eam, clarissimi prudentissimiq; Domini Consules & Senatores, nūcupare & inscribere voluit quod ob eximiam pietatem & prudentiam vestram præcipuo quodam amore & studio me duci erga vos persenscerem, tum ut me & studia mea vobis commendata haberetis.

Deum Opt. Max. ardentibus animi votis & gemitibus oro, ut in hac omnium rerum periculossima dissipatione protegat vestram Rempub. conservet doctrinam filij sui illibatam, sinceram, puram ac incorruptam, largiatur vobis salutaria consilia, reprimat fanaticos homines, & faxit clementer, ut vestra gubernatio in sanctissimi nominis sui gloriam & vestram totiusq; civitatis salutem cedat. Etiam atq; etiam valete. Data Rostochi e nostro Museo Calendis Junii, anni salutiferi partus 1595.

Amplir. V. Studiosiss.

M. JOHANNES CARSTADIUS Stendaliensis.

DE SACRI BAPTISMATIS Sacramento.

I.

Ostquam superiore συζητήσας de γνωρίσμασι γνη-
σίοις καὶ οὐκείοις Ecclesiae γενικῶς seu generatim
disputavimus, deinceps εἰδικῶς seu speciatim de illis
agemus, & dogmata quaedam controversa ad dispu-
tandum proponemus.

I I.

Ac primū de Baptismo; quod est Sacramentum initiale in Novo Te-
stamento, seu janua, ut veteres eum nominarunt, per quam in κοινωνίαν
αἰσίων seu societatem Ecclesiae verae primū ingredimur, & omnium Chri-
sti beneficiorum participes reddimur Rom. 6. v. 3. 1 Pet. 3. v. 21. Gal. 3.
v. 27. Act. 2. v. 38. Eph. 5. v. 26.

III.

De quo docent Ecclesiae nostrae, quod sit necessarius ad salutem, &
quod per eum offeratur gratia Dei: & quod baptizandi sint pueri, qui
per Baptismum oblatis Deo recipiantur in gratiam Dei: Et damnant
Anabaptistas qui improbant Baptismum puerorum, & affirmant pueros si-
ne Baptismo saluos fieri; ut articulus nonus Confessionis nostrae habet.

IV.

Quem ut assertionibus quibusdam illustremus, & quid de illo sentien-
dum sit, ex verbo veritatis ostendamus, & quoad fieri potest, à Pontificio-
rum lue, Anabaptistarum & Calvinianorum κενοφωνία καὶ πανουργία
aliorumq; ἀκυρολογίας καὶ παρατολογίας vindicemus, & ordo &
institutum nostrum requirit,

V.

Quod ut eò commodius fiat ἐκθεσιν ejus complectemur 6. questio-
nibus. 1. Quid sit Baptismus? 2. Quae sint partes Baptismi substan-
tiales.

3. An sit ad salutem necessarius, & quomodo? 4. Quinam sint
baptizandi? 5. Quae sit salutaris Baptismi usus & effectus?
6. Quinam in doctrinam de Baptismo orthodoxam impingant?

DE PRIMA.

VI.

Cum omnis scientia per Definitionem aperitur propterea quod idem
est scire & per Definitionem intelligere, Baptismi Definitionem breviter
& nervose finales & effectus eius praecipuos complectemur, & a Gentium
Doctore nobis traditam primo omnium exponemus, & hanc auream ac im-
motam basim toti huic Disputationi substernemus, & haec verba habet.

Baptismus est lavacrum regenerationis & reformationis Spiritus sancti
per quod à peccatis mundamur, & filij ad heredes ut ad aeternam efficiamur
seu salvamur. Eph. 5. v. 26. Tit. 3. v. 5. cui uberioris explicitationis causa
& haec addi potest ex ipsius testimonijs extracta. Baptismus est ceremonia
seu actio sacra à Christo in Novo Testamento instituta: certo Elemento,
mandato ac promissione Evangelij, qua Homo in nomine Patris & Filij &
Spiritus Sancti aqua tinctus à peccatis, in quibus conceptus & natus est, ab-
luatur, regeneratur, donatur Spiritu sancto, atque recipitur ad vitam aeternam.

Lavacrum regenerationis quando Baptismum nominamus, discerni-
mus eum ab omnibus alijs lavacris externis, quibus sordes corporis tantum ab-
luuntur; & docemus quod hoc lavacrum usque ad ipsam hominis animam
adeoque totum hominem efficacissime pertingat eumque muret & à pecca-
tis purget, ut sit sine ruga & macula Eph. 5. v. 26. & conscientia ipsius
Christi merito vestita & ornata bene respondeat apud Deum per resur-
rectionem Gal. 3. v. 27. 1 Pet. 3. v. 21.

Non enim simplici aqua lavacrum hoc constat, sed aqua in verbo
Eph. 5. v. 26. seu mandati & promissionis verbo inclusa, & vigore institu-
tionis divinae vim abluendi animam à sordibus habente. Quod Mega-
lander Lutherus sua Definitione in Catechismo tradita testatur inquit.
Baptismus non est simpliciter aqua, sed aqua divino mandato inclusa &
verbo DEI comprehensa.

Est quidem aqua huius lavacri cum omnibus alijs aquis oppositis

& ratione substantia hoc commune habet: quod sit Elementum, sed usus
mystici ratione ab omnibus Elementis terrenis virtute institutionis Dei
xvi cœgypticæ Spiritus Sancti incomparabiliter sanctificata, &
segregata, est sicutare lavacrum regenerationis Tit. 3. v. 5.

XI.

Sicut enim Verbum Evangelij non est litera mortua aut sonus inanis
absq; fructu evanescens & aëra tantum verberans, ut factio Anabaptistica
& Enthusiastica nugatur omnem dōvcaμiv xvi cœgypticæ ei adimens, sed
est potentia Dei ad salutem omni credenti Rom. 1. v. 16. & organon seu
medium per quod Deus fidem, verum & unicum medium veræ salutis in
nobis operatur Act. 5. v. 20. Rom. 10. v. 17. Philip. 2. v. 16. Job. 6. v. 68.
& Tim. 1. v. 11. Ita Baptismus non est nudum tantum signum, sed reve-
rens organon seu medium, per quod salus & gratia nobis offertur, spiri-
tus sanctus donatur & fides accenditur Job. 3. v. 26. Act. 2. v. 38. & Pet.
3. v. 21. Tit. 3. v. 5.

XII.

Unde Psal. 29. v. 10. & 1. Pet. 3. v. 20. diluvio comparatur, quo o-
mnis caro peccati mergitur, & corvus immundus seu Diabolus exit, colum-
ba verò Spiritus sanctus devolat, & pacem ac tranquillitatem mentibus
inspirat: & aqua vivificans & sanans omnia ad quæ venerit Ezech. 36.
v. 25. & 47. v. 9. Esai. 44. v. 3. & projiciens omnia peccata nostra in pro-
fundum Mich. 7. v. 19. dicitur, nec non aqua expiationis seu lustrali in
quam vocæ ruse seu victimæ Christi cineres conspersi sunt Num. 19. & aquis
viventibus mixto sanguine pascere immolati aspersis & domum leprosam
mundantibus Levit. 14. aqua Jordanis septies in ea ablutum Naëmanum
Syrum à lepræ contagio mandante 4. Reg. 5. adumbratur.

XIII.

Turpiter ergo hallucinantur Calvinianj docentes Baptismus exter-
num esse lavacrum, Ursinus in compend. doctrine Christianæ pag. 52. cu-
jus aqua extrinsecus sordes corporis abluuntur Catech. Heidelberg. pag. 33.
quo manifestè Apostolorum Coriphæis Paulo & Petro contradicunt, quo-
rum ille Eph. 5. v. 26. Baptismum nominat lavacrum aquæ in verbo,
hoc est, lavacrum à Deo ipso in organon regenerationis destinatum &
consecratum, ut eo sanctificemur, à peccatis abluamur & munlemur ac
sancti & inculpati absq; macula & ruga Deo sistamur; hic verò disertè ne-
gat 1. Epist. 3. v. 21. hujus lavacri aquam esse ordinatam eò, ut carnis sordes
abluat.

XIV.
Ceremoniam quoque, Baptismum nuncupamus non sensu Anabaptistico
& Calviniano, quod tantum sit externa Ceremonia & commonefactio,
quod cum beneficijs Christi aliquam communionem habemus, vel duntaxat
restificatio ejus, quod Deus vel ante, vel extra, vel sine Baptismo in-
terius operatur, sed quia est actio sacra à Sacrorum rege Christo insti-
tuta, in qua ipse Deus Pater, Filius & Spiritus Sanctus per ministerium
externum nobis exhibet, applicat, confirmat, & obsignat promissionem gra-
tia & regenerat.

XV.
Cum enim primum hominem non solus Pater formavit, sed etiam Fi-
lius & Spiritus Sanctus: Gen. 1. v. 26. decet, ut etiam recreationis &
quasi novae fabricationis socij sint pater, filius & Spiritus Sanctus; ut sic eo-
rundem esset ἀνάπλασις quorum fuerat ἔκτισις, & eorundem esset ἀ-
νακτίσις quorum fuerat κτίσις, seu, ut Latini loquuntur, ydem resice-
rent humanam naturam, qui illam in principio fecerant.

XVI.
Pater propter filium Mediatorem in gratiam nos recipit & appli-
catione & obsignatione promissionis gratiae nos salvat Tit. 3. v. 5. & pa-
ctum ac foedus bonae conscientiae per Christum nobiscum constituit 1. Pet. 3.
v. 21. Filius suo sanguine ab omni peccato nos emundat, abluat & sanctifi-
cat 1. Joh. 1. v. 7. & 5. v. 6. Apo. 1. v. 5. Eph. 5. v. 26. & sua iustitia in-
duit Gal. 3. v. 27. Spiritus Sanctus nos regenerat, ut in regnum Dei ingre-
diamur, Joh. 3. v. 26. & in mortem Christi baptizati Rom. 6. v. 3. &
Christo per Baptismum induti Gal. 3. v. 27. remissionem peccatorum ha-
beamus Act. 2. v. 38. & heredes efficiamur juxta spem vitae aeternae Tit.
3. v. 7.

XVII.
Rectè ergò Sacra actio dicitur, siquidem sacrosanctae Trinitatis per-
sonae omnes in ea concurrunt & suas operationes habent, & discernitur hoc
epitheto à ceremonijs superstitiosis & ab actionibus naturalibus, politicis
& aeconomicis: non enim naturalis est actio, siquidem in aqua Baptismi
non est causa physica abluitionis seu remissionis peccatorum & salutis aeter-
nae; nequaquam enim Baptismus naturaliter aut physicè agit & abluat.
Nec est ceremonia superstitiosa, non enim conceptis verbis & gestibus conse-
crata aqua Baptismi virtute verborum sic immigrat Spiritus Sanctus in
aquam,

aquam, ut semper ibi etiam extra actionem manere cogatur; id enim esset
vim magicam huic actioni superstitiosè tribuere, & salutem ex Elementis
sperare, nec est politica aut civilis actio utpote externum tantum Sym-
bolum professionis & certorum operum; Sed est sacra actio, in qua per
lavium aquæ in verba Deus juxta suum verbum & promissionem effi-
cax est ad salutem.

Autor Baptismi est Christus $\text{Ies} \chi \text{I} \rho \omega \text{I}$ & humani generis servator
faciens eum tum exemplo suo quando à Johanne baptizabatur Matt. 3.
v. 15. Mar. 1. v. 9. Luc. 3. v. 21. Joh. 1. v. 33. tum mandato institutionis
quando in unversum terrarum orbem discipulos suos ablegabat inquit
Matt. 28. v. 19. Eunt ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomi-
ne patris, filij & Spiritus Sancti & docentes eos servare omnia, quæ præ-
cepi vobis Mar. 16. v. 16. Qui crediderit & baptizatus fuerit salvus erit.

XIX.

Materia Baptismi aqua est, sed non omnis aqua, verum ea demum,
quæ verbo sive mandato & promissioni Dei quasi unita & conjuncta est,
& quæ sanguine Christi rubet & permixta est, ut scite & eleganter Au-
gustinus Tract. 11. in Joh. inquit. Et Lutherus aliquoties in lucubra-
tionibus repetivit scribens: Aquam Baptismi sanguine Christi permixtam
esse; nec eam intuentiam, ut boves illam intuentur, sed statuendum ibi
esse sanguinem Filij Dei; baptizatos asperges Christi sanguine: Item eos
lavari sanguine Servatoris Domini.

Forma Baptismi est ipsa administratio aquæ cum recitatione verbo-
rum integra & incorrupta: Non enim omnis aqua mundat, ut inquit Au-
gustinus lib. de Catech. cap. 3. sed quæ per consecrationem Domini sancti-
ficatur. Cum autem Forma dicit esse rei, & sublata forma res tollatur:
perspicuum est solum Elementum videlicet aquam, quæ non abluitur Homo
baptizandus, non habere rationem Sacramenti. Quando igitur verba in-
stitutionis super Elementum aquæ pronunciantur, & tamen nemo est, qui
baptizetur, non est Sacramentum; Christus enim, quando dicit, Baptizantes
eos, certe vult, mandat & instituit ut Baptismus sit talis actio, ut illa aqua,
quæ verbo Dei comprehensa est, aliquis baptizetur.

DE

DE SECUNDA.

XXI.

Partes ergo substantiales sunt elementum aquæ & verbum Dei, quæ nunquam sunt divellendæ, sed semper conjungendæ, sicut Servator & Apostolus eas conjungunt Joh. 3. v. 5. Eph. 5. v. 26. Nam ut Augustinus tractatu 80. in Johan. inquit. Detrahe verbum & quid est aqua nisi aqua? accedat verbum ad Elementum & fit Sacramentum, etiam ipsum tanquam visibile verbum.

XXII.

Verbum hoc, est verbum Mandati & promissionis, quod est vera Cōlociō seu consecratio & sanctificatio per quam Baptismus fit fons salutis Esai. 12. v. 3. aqua munda Ezech. 36. v. 25. & lavacrum regenerationis Tit. 3. v. 5. Aqua enim sine verbo virtutem sanctificandi & mundandi non habet: per verbum autem instituentis & sanctificantis Dei acquirit hyperphysicam mundandi & à peccatis abluendi δύναμις seu facultatem ut jam non elementaris duntaxat sit, sed etiam spiritualis: Elementaris ratione substantiæ; Spiritualis autem ratione divine efficacie: Operatur enim Spiritus sanctus mediante illa regenerationem in hominibus.

XXIII.

Tribuitur igitur aquæ Baptismi vis regenerandi & mundandi non ita ut illam in se & per se à Spiritu sancto separatam habeat, sed quod eam Spiritus sanctus per aquam Baptismi tanquam per organon à Christo ordinatum exerat & renovationem operetur: atq; sic aquam à Spiritu distinguere licebit, non autem separare.

XXIV.

Verbum hoc institutionis Servator ipse expressit Matt. 28. v. 9. Baptizate in nomine Patris, Filij & Spiritus Sancti: & Mar. 16. Qui crediderit & baptizatus fuerit salvus erit, quorum verborum sensus hic est. Ego minister Evangelij non pro mea persona aut nomine meo, sed nomine & loco Filij Dei Arch:episcopi Ecclesie baptizo, seu perfundo te aqua in nomine, hoc est, mandato & invocatione veri Dei, qui est Pater, Filius & Spiritus sanctus eumq; oro ut te in gratiam recipiat: & testificor te jam ablati à peccatis sanguine Filij Dei Mediatoris, & donati ac obsignari Spiritu sancto, qui te ad gloriam & hereditatem vitæ aeternæ regeret: & scias te baptizari εἰς ὄνομα τῆς πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. hoc est te recipi ad nomen, id est, ad agnitionem & invo-

& invocationem huius veri Dei, ut ipsum vicissim agnoscas, inuoces & omnium virtutum officijs celebres.

X X V.
Cum ergo Substantia Baptismi in Elemento aquae & verbo Dei seu mandato CHRISTI consistat, affirmante Christo Job. 3. v. 5. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu, non potest ingredi in regnum caelorum; & attestante Paulo Eph. 5. v. 26. Mandatum Ecclesia habere aquae per verbum; vim institutioni seu ordinationi & substantia huius sacramenti faceret, qui lacte, vino, mulso aut alio liquore, ab aqua ratione substantiae diuerso vitaret, & crimen laesae Majestatis sacrosanctae & indiduae Trinitatis committeret copulans nomen eius cum eiusmodi Elemento, de quo nullum extat verbum. Quales fuerant veteres heretici, Seleucus & Hermias, qui igne baptizabant. Et hodie nonnulli veritatis proditores, & Sacramentorum contortores, qui in concedendo alio liquore aut etiam Elemento deficiente aqua se adeo faciles praebent; cum norint Elementum aquae & non aliud in scriptura esse expressum.

X X V I.
Ut nec minus illi in formam & substantiam Baptismi impingunt, qui a iis verborum forma utuntur quam praescripta fuit a CHRISTO & in alterius Dei nomen quam in nomen Trinitatis baptizant, ut olim Cerdomani & Marcionitae faciebant.

X X V I I.
Ubi autem Elementum aquae & verba institutionis observantur, ibi verum Baptismum administrari dubium nullum est, sic in Papatu etsi de multis doctrinae articulis graves errores pertinaciter defendunt. Praelati seu Pilati sedes Apostaticae, tamen cum in cathedra Moysis sedeant & partes substantiales Baptismi retineant, licet traditionibus quibusdam humanis non parum eas deforment, veram & integrum Baptismum illos administrare statuimus; sicut Caiphas & Pharisei in Ecclesia populi Israelitici ministri etiam publicum obientes, circumcisionem retinebant, contra veram sententiam verborum: Baptizo te in nomine Patris, Filij & Spiritus Sancti, corrumpitur ut a Manichaeis, Arrianis, Samosatensibus factum vasa, non esse verum Baptismum existimemus; ut & concilium Nicaenum de rebaptizantibus Paulini missis ce. retum fecit.

Qua

Qua de re Augustinus contra Donatistas disputat docens; Baptisma
 nihil officere cuiusquam vel dantis vel accipientis errorem aut vitium pre-
 sertim lib. 1. cap. 12. & 13. lib. 3. cap. 10. & 14. & lib. 4. cap. 15. de doctrina Chri-
 stiana lib. 4. cap. 27. Et in Joh. tract. 6. Baptismus talis est: qualis ille in cuius
 potestate, non qualis ille per cuius ministerium datur: Et contra Crescent:
 Gra. lib. 3. cap. 5. & 6. & de unico Baptismo cap. 6. Imo Heretici observantes
 institutionem, verum Baptismum conferre possunt; Et si enim propter here-
 sin sunt extra ecclesiam: tamen ea parte, qua institutionem Christi se-
 quuntur, in ipsa Ecclesia esse certum est, August. lib. 1. contra Don. cap.
 8. Si enim adulteri possunt baptizare, ergo etiam heretici. August. contra
 Pont. lib. 4. cap. 4.

Et memorabile est quod cap. 52. de Ecclesiast. Regim. habet. Ba-
 ptisma unum est, sed in Ecclesia, ubi una fides est, ubi in nomine patris, filij
 & Spiritus Sancti, datur. Et ideo qui apud illos hereticos baptizati sunt
 qui in sancte Trinitatis confessione baptizant, & veniunt ad nos, recipi-
 untur quidem, ut baptizati, ne sancte Trinitatis invocatio aut confessio
 annulletur, sed doceantur integre & instruantur &c. Illos autem, qui non
 sancte Trinitatis invocatione apud hereticos baptizati sunt, & veniunt ad
 nos baptizari pronunciamus, non rebaptizari: Neque enim credendum est,
 eos fuisse baptizatos, qui in nomine Patris, Filij & Spiritus Sancti tincti
 non sint. Hinc illud Damasceni $\sigma\tau\omega\upsilon\ \mu\eta\ \epsilon\iota\varsigma\ \tau\omega\upsilon\ \alpha\phi\omega\sigma\ \tau\epsilon\gamma\acute{\alpha}\delta\alpha$
 $\epsilon\ \sigma\alpha\tau\eta\ \delta\eta\ \nu\omicron\upsilon\alpha\ \tau\epsilon\tau\tau\epsilon\varsigma\ \delta\epsilon\ \tau\omega\ \alpha\phi\omega\sigma\ \tau\eta\ \zeta\omega\delta\alpha\psi$

Nec moveat hinc aliquem Cypriani auctoritas & sententia concilij
 Africani de retigendis ijs, qui ab hereticis & schismaticis baptizati erant:
 Nam ab hominibus doctis imprimis ab Augustino contra Donatistas attri-
 usque opinio ex fontibus sacrarum literarum refutata est.

Quod autem in Actis habetur: Apostolos in nomen Domini Jesu ba-
 ptizasse non ita accipiendum est, quod formulam verborum a Christo in
 institutione Baptismi expressam neglexerint & alteram partem substi-
 lerint depravarint, sed quod Christianos sive ex Iudaismo sive gentillismo con-
 versos baptizarint in fidem, doctrinam, professionem & nomen Jesu Chri-
 sti, & quod nullos ex adultis admittebant, quin prius institutos de nomine
 I E S U.

Et si

Et si maxime in nomine Christi baptizassent, tamen in nomine Trinitatis baptizassent Aug. cont. Max. Arria. lib. 3. cap. 17. Cum enim Christum dicis, & pater a quo unctus est, & ipse, qui unctus est, & spiritus sanctus, per quem unctus est, intelligitur, Ambros. de Trinit. seu ut Basilius *ὡς αἰς πνεύματι* inquit. ἢ ὡς τὸ χριστὸς ἀποστολῆς τὸ πάντ' ὡς ὁμολογία: ἀλλὰ ὡς πάντ' χριστὸς θεόν, καὶ χριστὸς τὸν καὶ τὸ χριστὸς τὸ πνεύμα: Nam nec tacitis quidem cogitationibus filium a patre & spiritu sancto separare possumus, sed quam primum filij vocabulum nobis in mentem venit statim patris nos meminisse oportet, & contra.

XXIII.

Ex quibus omnibus patet, quod chrisma, sal, saliva, cereus, & alie ceremonie ab hominibus excogitate non sint de substantia Baptismatis ut quidam superstitiosi ex Pontificijs opinantur: siquidem Apostoli quando Baptismum docent, & administrant, non harum ineptiarum mentionem faciunt, sed aqua duntaxat Act. 8. v. 36. 38. & 10. v. 47. & 22. v. 16. Eph. 5. v. 26. &c. Et cum chrisma ab Hygino Episcopo Romano anno a Christo nato 240. inuentum & institutum sit, attestantibus id ipsis Pontificijs, sequeretur si esset de substantia Baptismi illos, qui ante Hyginum vixerunt, substantialia Baptismi non habuisse integra, & proinde vero Baptismo caruisse, quandoquidem chrismate destituti fuerunt.

XXIV.

Similiter nec intentum ministri quicquam ad formam & substantiam Baptismi facit, ut ydem Pontificij nugantur prater Elementum Aquae & verbum mandati, ac institutionis necessario illud requirentes non tantum respectu actus in administratione Baptismi: sed etiam respectu Effectus: quod non solum omni fundamento scriptura caret, sed eidem etiam aduersatur.

XXV.

Cum enim credulitas hominum veritatem & fidem Dei inanem reddere non possit, Rom. 3. v. 3. & Baptismus non sit hominis, sed Christi, & tantum valeat per hominem contemptibilem datus, quantum si per Apostolum conferretur August. contra Donat. lib. 5. cap. 13. & 14. & lib. 3. cap. 19. & Petri ac Iudae sit unum Baptisma Rom. 7. de unitat. Eccles. cap. 18. Et cum virtus & efficacia Baptismi nec a personae ministri dignitate, nec pietate, impietateve aut alia eius qualitate pendeat, sed ab ordinatione

Ecclesiam sunt introducti, ut ijs ecclesia edificetur, omniaq; eorum
in ea peraguntur, ut Paulus 1 Cor. 14, v. 40. inquit, hujus finis respe-
ctu in scriptura sunt fundati, & ob id pie absq; omni superstitione in no-
stris Ecclesijs retinentur & conservantur.

Nam vel explanationi doctrine divinitus tradite inserviunt, eamq;
ad certum usum accommodant, & sunt succincte declarationes & com-
mandationes usum & efficaciam Baptismi nobis ob oculos ponentes; vel
ad decentem reverentiam actioni sacrae congruentem faciunt: ut illis
ceu a mimulis quibusdam ad pietatem & Sacramenti hujus observan-
tiam permoveantur homines: & intentio in illis augeatur.

Prioris generis sunt Adhortationes & Precationes que sunt lingua po-
pulo nota, Signum crucis, Exorcismus, Adhibitio compatrum, confessio
& Abrenunciatio per compatres facta; posterioris generis exempla sunt,
quod Baptismus cum dignitate & ornatu quodam Ecclesie actionibus
congruente administratur, preces nudo capite & ut plurimum com-
plicitis manibus fiant.

Utenim in Cene Domini administratione publica quam Liturgi-
am Græci, Latini Missam nominarunt vetus Ecclesia certas lectiones,
cantica, Psalmos, predicationes & alios ritus adhibuit, ut doctrine &
usus Eucharistie salutaris ac beneficiorum Dei nobis Christi corpore &
sanguine confectorum consideratio nec non fides, invocatio, gratiarum ac-
tio & laudes Dei in nobis ardentiores exuscitarentur, & omnia in ad-
ministratione ipsa cene singulari gravitate; religione & decenti splen-
dore gererentur; ita quoq; eadem Baptismi administrationi certos adjun-
xit ritus, ut illis sacrosantam hanc actionem consecutivem redderet, fi-
dem ac intentionem populi augetet, ut principales Baptismi partes decla-
ratis & explicatis rectius intelligeret, & majore cum pietatis fructu
usurparet populus.

Qui in emendatis harum regionum Ecclesijs Lutheri confessionem
sequentibus conservantur & adhibentur non ut pompæ theatricæ aut
ridiculæ

ridicule, aut superstitioni vim magicam ipsis ritibus tribuenti inferriant,
sed ut *ut ex hypothesi* & *ut ex hypothesi* omnia decenter & or-
dine fiant, & edificationi conducant.

X L I V.

Sic signo crucis utimur, non quod existimemus vim aliquam vel effi-
caciā peculiarem ei inesse ut Diabolum eicere & fugare possit, ut Pon-
tificij fabulantur, sed ut admoneamur eo propter quem infans per Baptis-
mum à Deo in gratiam recipiatur, nimirum propter solum Christum cruci-
fixum, & quod baptizatus expositus sit cruci, & multis calamitatibus, &
quod in illis ut & in omnibus suis actionibus & vitæ consilijs auxilium &
successus felices & omnia bona à Christo crucifixo petere & expectare de-
beat.

X L V.

Exorcismum quoque, prout in vetustissimis ecclesie temporibus usitatus
fuit, retinemus, non quod infantulos nostros corporaliter à Diabolo obsessos
esse putemus, sed ut eo ceu commonefactione quadam de peccati originis ma-
gnitudine & atrocitate auditores admoneamus, & miseriam infantis,
ac potestatem Diaboli, in qua ob peccatum originis infans hæret, & e contra
gratiam Dei potenter infantulos ex regno & potestate tenebrarum per Ba-
ptismum eripientis nobis ob oculos ponamus, ut Lutherus in Prefatione libelli
de actione Baptismi testatur. De his enim ut aliqua commonefactio in a-
ctione Baptismi fiat, non solum utile, verum etiam necessarium est, qui-
bus autem verbis illa fieri debeat, an per Exorcismum an per alia ver-
ba, id liberum merito Ecclesijs relinquitur.

X L V I.

Et quia ex illa Diabolica potestate solus Deus pater, divina sua po-
tentia propter filium per spiritum sanctum in Baptismo nos liberat, non si-
ne gravi causa verba hæc: Ad iuro te in nomine Patris, Filij & Spiritus
Sancti retinemus, quibus orthodoxam vetustatem in hac actione religiosè u-
sam esse usq; declarare voluisse, quid tota Trinitas durante adhuc illa acti-
one per Baptismum in infante operatura sit, non dubitamus.

X L V I I.

Compatres etiam adhibemus, ut per illos infans initiandus & bap-
tizandus ad Christi vices gerentem adducatur, & precibus illorum ad Chri-
stum afferatur & Deo commendetur: Deinde ut possint de Baptismo
infanti administrato testari, quod facit contra ignita tela & tentationes
Diaboli, quibus sepe in dubium vocare conatur Baptismum. Tertio.
ut habeat

Ut habeat infans iam adultior factus quorum operum, consilio, & auxilio loco parentum uti possit. Compatrium enim officium est, ut in locum parentum succedant, & baptizatos adultos de fœdere, quod cum Deo sanciverunt, admoneant, & curent ut in vera Dei agnitione & virtutibus Christianis educantur & emittantur.

XLVIII.

Denique fidei confessionem & abrenunciationem per compatres retinemus, non quod infans baptizetur in fidem compatrium: Insuper enim sic fide vivit, aut quod compatres pro infante credant, nemo enim pro alio credere aut baptizari potest, sed ut hoc ritu testificemur, quod Deus etiam in infantibus per Baptismum efficax sit, & pios ac sanctos motus pro ipsorum modo accendat.

XLIX.

Nec est ut aliquis obijciat, ritus hosc esse superstitiosos & Pontificios & ob id explodendos; nec posse eos sine læsione & horrore conscientie usurpari: Quomodo enim queso id Pontificium & superstitiosum esse potest, quod cum superstitionibus Pontificijs nihil commune habet: Pontificij ritus non conservationi ordinis & decori inserviunt, nec ad ædificationem sed potius destructionem Ecclesie faciunt; sunt lingua ut plurimum peregrina, urgentur quasi ad integritatem, veritatem & efficaciam Baptismi sunt necessarij & non minus observantur, quam ipsa institutio Christi, non illustrant aut conspectiorem Baptismi actionem faciunt, sed substantialia eius obruunt & in actionem pline diversam & histrionicam transformant; nihil tale de nostris istis ritibus affirmari potest. Faciunt illi ad edificationem & ædificationem, sunt lingua nota, adhibentur ut adia phora, & sine opinione necessitatis libere servantur & actionem Baptismi illustrant, ac maiorem attentionem in animis auditorum & astantium accendant.

L.

Urantur sane Pontificij etiam hisce ritibus, sed quia superstitiose & alio sine hoc faciunt, nec ad ædificationem eorum intentum & usus tendit, abusus illorum nostro vero usque nihil debet nec potest præjudicare.

LI.

Valeant ergo Novatores fidei non tati probate, qui in pacatissimis Ecclesijs tempore alienissimo, consilio inmaturo & infauso, prætextu fraudu-

fraternali & occasione mendacissima hos ritus vel omnes vel aliquos ex
Baptismi actione explodunt cum gravissimo piorum scandalo & perturba-
tione animorum tranquillorum, comminationem servatoris contemnunt: es:
Vt homini, per quem veniunt scandala:

LIII.

Et sit his ritibus locus in classe rerum mediarum, quas vocant Axi-
aphora, & inserviant ad instructionem, & sint commones actiones utiles de il-
lis rebus, quae per Baptismum conferuntur, & in eius administratione
peragantur, nec perturbentur animi tranquilli, nec fiant laquei con-
fessioniarum.

DE TERTIA.

LIV.

Et si autem hi ritus non sunt absolute necessarii: Baptismus tamen
ipse est necessarius & quidem ad salutem ut confessio nostra recte affirmat:
quod sacra affirmatio habet ex ore servatoris, qui Joh. 3. v. 5. jurat,
ita necessariam ad salutem esse Baptismum, ut nisi quis renascatur ex
AQUA & SPIRITU non possit ingredi in regnum caelorum;
Et v. 6. Quod ex carne natum est, caro est.

Cum enim omnes homines carnali generatione nascantur polluti pec-
catis, & filij irae & rei aeternae damnationis Gen. 6. v. 5. & 8. v. 2. Psal.
51. v. 7. Job. 14. v. 4. Esa. 48. v. 8. 4. v. 30. Joh. 3. v. 6. Eph. 2.
v. 3. necesse est, ut filij Dei, hoc est, Deo placentes, & heredes vitae aeternae
fiant: eos renasci seu regenerari.

Regeneratio autem haec fit per
Sacramentum Baptismi, quod propterea à Paulo Tit. 3. v. 5. Lavacrum
regenerationis vocatur.

Denique cum regnum Dei, hoc est, iustitia & vita aeterna sit res spiri-
tualis, & à solo Deo seu spiritu sancto exciterur & conservetur, necesse
erit heredes regni ex spiritu renasci. Regenerat autem spiritus sanctus
homines per aquam Baptismi teste servatore Mar. 16. v. 16. Qui credi-
derit & baptizatus fuerit, salvus erit, & Petrus Act. 2. v. 38. Agite poenitentiam & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in
remissionem peccatorum.

Tertio. cum per Baptismum damnato mortali generi gratia Dei
offeratur

offeratur, & excidant ab omni gratia, qui hoc Sacramentum negligunt aut
contemnunt; certe ad salutem necessarium erit.

LVI II.

Quarto: Quemadmodum Deus olim Noam cum suis in aquis diluuij
servabat toto mundo pereunte, 1 Pet. 3. v. 20. & populum Israëliticum
per mare rubrum, quo Pharaon absorptus est, sic pedibus transire fecit
& per Iordanem in terram Canaan deduxit Exod. 14. v. 22. 1 Cor. 10.
v. 11. ita secundum eundem voluntatis suae decrevit per lavacrum aquae
in verbo, id quod in nobis carnale est mortificare, à peccatis purgare, in ar-
cam seu gremium ecclesiae recipere & tandem feliciter consummato vitae
nostrae cursu in patriam caelestem nos deducere: Unde & consilium Dei Ba-
ptismum servator noster vocat Luc. 7. v. 30. Ergo quicunque horum participes
esse capiunt, baptizentur necesse est. LIX.

Errant ergo Calviniani & cum spiritus sancti pronunciato ex pro-
fesso contradicunt, cum ab Augustana confessione manifestè recedunt do-
centes, Baptismum quidem necessarium esse propter mandatum Dei, non
verò esse ad salutem necessarium: Salutem enim parvorum plane ab alio
principio, videlicet ab absoluto, quod sibi fingunt praedestinationis decreto pen-
dere, Sic enim Calvinus: In summa, nisi omnia religionis principia ever-
tere libet, fateri necesse est, **NON ESSE FUNDATAM**, in
Baptismo infantis salutem, sed Baptismo tantum obsignari: Et Ursinus
compend. Theolog. pag. 528. Regeneratio seu salus non pendet à Baptismo
Beza cum suis complicibus in Colloq. Mompelg. pag. 434. salutem nostram
hactenus à Baptismo suspendimus, ut nec ipsius salutis fundamentum ab
eo inchoemus: &c. LX.

Qui error ortus esse videtur ex commenticia illa Hypothesi, qua men-
tiuntur, infantes ex parentibus, (qui in foederis societatem sunt recepti)
progenitos, hereditario jure secundum promissionis formulam jam à matris
utero in foedere contineri, & esse filios gratiae divinae & membra corporis
Christi Zwinglius ad Hubmeier. & ad Principes Germaniae. Calvinus lib.
4. Inst. cap. 16. Sect. 24. & in Antidoto ad Artic. Parisi: Beza con-
tra Vvesip. & in Quest. & Resp. de Sacramentis Sect. 126. nec ideo ba-
ptizari fidelium liberos, ut filij Dei tunc primum fiant, qui antè alieni
fuerint ab Ecclesia, sed solenni potius signo ideo recipi in Ecclesiam, quia
promissionis beneficio jam ante ad Christi corpus pertinuerint; adeoque ean-
dem à **PARENTIBUS SANCTIFICATIONEM** eos
ducere.

QUARTA

...et non solum in regno caelorum, sed et in terra...

Qua ratione peccatum Originis extenuatur, & salutaris Baptismi efficacia periculose enervatur. Agnoscimus promissionem gratiae & regni caelorum non tantum ad parentes verum etiam ad liberos eorum pertinere Gen. 17. v. 7. & Act. 2. v. 39. tamen nisi fiat applicatio, promissio non prodest; applicatio autem fit non carnali generatione, sed spirituali, quae per baptismum, cuius medium & organum est Baptismus: quod Augustinus serm. 14. de verb. Apost. acute & orthodoxe expressit his verbis: ideo de baptizato non justus nascitur, quia non generatur, unde regeneratus est, sed unde generatus.

Quamvis autem confessio nostrae Baptismi ut necessarium ad salutem requirit, tamen non damnat eos infantes, qui necesse est quodam modo perierunt, ut ad Baptismum venire neque possunt, quia infantes qui in partu vel statim post partum moriuntur, ut etiam ludaeorum infantes ante octavum diem, circumcisi sunt lege destinati in mortu per parentum praecationem utentem promissione. Ego Deus tuus & semini tuo. Deo sunt commendati & adhaerent, ut sic serventur. Ita Christi aeterna infantum morte immatura praeventi, & ab ordinario medio fidei & lavacro regenerationis exclusi per verbum & ordinationem parentum a Deo recipi non dubitamus: Nam ad haec opera nostra, quam habemus ad Deum, haec est, quod si petierimus secundum voluntatem ejus audit nos Joh. 16. v. 23.

Quod si petierimus secundum voluntatem ejus audit nos Joh. 16. v. 23. Vult quidem Dominus nos ad hoc lavacrum aquae in verbo esse alligatos, ut quando liberi nobis nascuntur, & medium regenerationis offeratur illis necessario utamur ad salutem, ipse vero non ita se illi astrinxit, ut absque eo hominem servare non possit. Nec privatio sed contemptus Sacramenti damnat.

Patet hoc exemplo parvulorum in deserto natorum, & abidem sine circumcissione demortuorum, at tamen non pereuntium, siquidem praetermissio illa Sacramenti non ex contemptu oriebatur, sed ex inevitabili necessitate, quod ob migrationes frequentiores & fere continuas, aliisq; obiecta impedimenta plurima commode circumcidi non poterant.

Et quamvis Augustinus sive alius in libello de fide ad Petrum, absolutam hujus Sacramenti necessitatem exigat, & infantes sine Baptismate Sacramento decedentes a regno caelesti excludat, & sempiterno ignis aeterni supplicio

supplicio puniendos pronunciet; tamen nec latronem illum, nec Martyres
qui Baptismo caruerunt, inter damnatos retulit. Quod si verum est, &
bi ipsi sunt excusari, quia non contemptu vel superbia sed necessitate
quodam a Baptismo exclusi sunt; cur non excusarentur pueri infantes
quos morte illa dura necessitas, antequam ad Baptismum venire possent,
prevenit. Quia in re nullus contemptus est, sed miseria & gemitus Pa-
rentum, qui cum cuperent, non possunt tamen eos hoc mysterio CHRIS-
TI committere.

Quemadmodum ergo monentur sunt parentes, ut quamprimum
liberi ipsorum in hanc lucem prodeant, cum ipsis ad Baptismum properent,
ne medicum illud, per quod ad regenerationis beneficium pervenire possunt,
vel negligatur, vel eam periculo differatur, ita ad eventibus infantibus
absque Baptismo praeter omnem ipsorum culpam consolandi sunt quod tales
infantes Christo per precationem obtati commendantur, ab ipso recipiantur
in gratiam secundum promissionem. Matt. 18. v. 19. Si duo ex vobis con-
fenserint super terram de omni re, quamcumque poterint illa per a patre
meo, qui est in caelis. Et ad hortandus ut in Dei voluntate placide acqui-
escant, qui hac cruce suam & patientiam illorum probat.

Quod si contingat, ut infanti in lucem modo editi, aut paulo post
morbo se improvisis correpti de vita periculentur, & Pastores vel voca-
ri non possunt, vel Baptismus accelerandus est in tali necessitatis casu nec
Lucis nec mulieribus administratione huius sacramenti. Ecclesia Augusta-
nam Confessionem amplectentes interdicit, sed ipsis vicem ministrorum
in necessitate trahunt.

Si enim domi suae non modo possunt verum etiam debent docere, hoc
est, suos liberos erudire, eoque legem Dei acere Deut. 6. v. 7. & seqq.
si prophetant docenda, locum etiam extra casum necessitatis peculiarem
obtinuerunt Iud. 4. v. 4. & Reg. 22. v. 14. Luc. 2. v. 36. si consolationem
efficacem ex Evangelio desumptam aegrotantibus & moribundis suggerere
possunt, si circumcisionem urgente necessitate administrarunt Exod. 4. v.
25. si denique haereticorum Baptismus, in quo substantialia retinentur, ad-
ministrant, cur tempore necessitatis mulieres aut laici ab administratione
huius sacramenti arceantur.

Ambro

Ambrosius, certe in commentarijs, quos scripsit in caput ad Ephesios
testatur, olim & Laicos & Clericos baptizasse propter paucitatem minist-
rorum: cur ergo nobis non liceret urgente necessitate tunc illorum opera
aut vices ministrorum demandare obsecratoribus: quae in nostris Ecclesijs
diligenter instruantur, ne temere has partes sibi sumant, nec quidquam
praecipitauer faciant, & imprimis ut substantialia integra, a qua de vera
ha institutionis usurpent, & eximantur nunc tunc secundum institu-
tionem Christi baptizaverint, ne aliquis in re tanta error admittatur.

LXX
Quamquam enim Paulus in publico, foeminas sexui silentium imponit
Cor. 14. v. 34. I Tim. 2. v. 12. alia tamen res est, cum privatim in
dibus urgente necessitate Baptismum administrant: & quomodo concilia
Carthag. 4. mulieribus interdictum est, ne baptizant, tamen per prioribus
secretis intelligitur, eas tum demum ab hoc munere removeri, cum publi-
ce praesente clero baptizarent.

LXXI
Agnoscamus sane ordinarie in publico cetera Ecclesiae Baptismum
administrari debere, tum ut omnia decenter & ordine fiant in Ecclesia,
tum ut plures sacris his actionibus interesse, & una salutes illas de fructu
& efficacia Baptismi communes actiones audire, & simul precari possint
sed administrationem eius, ita loco publico alligare, ut ne quidem per ne-
cessitatis casum alibi baptizare liceat, ut Beza in Resp. ad Quest. 23. r.
nugatur, superstitiosum & vanum esse iudicamus. In eiusmodi namque
casu necessitatis ordo, aliquando usitatus cessat. Non enim ordo, dominatio
sua subservit sacramenti, cum non sacramentum propter ordinem, sed ordo
propter sacramentum sit institutus, nec deest, aliquid veritati Baptismi
in, quando ordo cedit necessitati: nec Deus sua gratia ad locum, sive sit
publicus sive privatus, alligatus est: Annon Eunuchus baptizatur in Via
Act. 8. & multi alij in privatis sedibus Act. 16. & c.

LXXII
Blasphemia itaq; est, quam non in homines tantum, sed in ipsum Deum
um Beza eructavit in Quest. 144. scribens, se malle a Diabolo in Mini-
sterij cathedra sedente baptizari, quam a privato aut famulo Christiano
a. Diabolum certe nec in aeternum periret, jus illud, quod pertinet ad laicos
ut videtur ordinem & dignitatem hanc non habere.

& mulieres Christianas; Haec enim sunt regale sacerdotium, coheredes
 gratiae, pars Ecclesiae sponsae electae Domini nostri Iesu Christi, baptiza-
 tio in nomine indivisibilis Trinitatis. Et quomodo quaevis Diabolus in mi-
 nisterij Cathedra sedere poterit, cum ad eum in eternum non pertineat
 sua vocatio, nec in eternum in Ecclesiam recipiatur, siquidem non est,
 contra quem in Sacramento initiationis factus iurur, & qui abrenunci-
 ans hominibus baptizantibus illa signa sed in unumque & unumque
 -nisi in unumque DEUM QUARTUM PA-
 rum, in unumque toris amat et EXACTUM, in unumque signa spiritus sancti

Caterum cum baptisimus, quando haberi potest, sit necessarius ad
 salutem, Deus autem velit, ut omnes homines salvi fiant 1. Tim. 2. v. 4. &
 omnes erunt. GEN. 1. v. 26. Matt. 28. v. 19. Hoc est, quicumque nobis offerun-
 tur, sive adulti illi sint, sive infantes vult baptizari, hoc tamen ordine, ut
 adulti, priusquam ad baptismum admittantur, de omnibus doctrinae Chri-
 stianae, veritate doceantur, infantes vero primum baptizentur, & in gre-
 gium Ecclesiae recipiantur, postea vero doceantur & in Elementis pier-
 tis instituantur, quando possunt doceri & institui.

sicut enim in veteri Testamento adulti primum docebantur postea
 circumcidebantur Gen. 17. v. 7. Infanti autem primum circumcide-
 bantur Gen. 17. v. 12. postea vero, quando doctrinae capaces erant, insti-
 tuantur Deut. 6. v. 20. Ita etiam in Novo Testamento in adultis con-
 versis precedat doctrina & sequatur Baptismi administratio Act. 2. cum
 infantibus vero reversus ordo servetur. Quem morem veterem Ecclesiam
 observasse ex historijs manifestum est. praecipue ex Hieronymo ad Rom-
 machium; Augustini libris de Catechizandis rudibus, & de symbolo fidei
 ad Catechizandos & concione Nazianzeni de sancto lavacro.

De Pseudobaptismo item Ecclesiae Orthodoxae moverunt Anabaptistae
 sed habet ille fundamenta in scriptura solida & firma. i. Ianua & cla-
 vis salutis per quam in regni caelorum seu Ecclesiae Dei aeternae societatem
 ingredimur, est Baptismus Ioh. 3. v. 5. Infantes in regnum caelorum in-
 grediantur, Matt. 19. v. 13. Mat. 10. v. 14. Ergo necesse est ut ex aqua
 Baptismi & Spiritu Sancto renascantur.

Secundo. Ad quos pertinet foedus gratiae & promissio federalis re-
 missionis

missionis peccatorum... illi etiam sigillum fidei
& promissionis gratie, quo Deus remissionem peccatorum & salutem eter-
nam hominibus impertit, non est negandum. Ad infantes pertinet fœdus
ipsum & promissio fœderalis spondens Deo Gen. 17. v. 9. Dicitur Deus tuus
in semine tuo esse fœdus. & de parvulis. Matt. 18. v. 10. Non est voluntas
patris vestri caelestis, ut pereat unus de parvulis istis. & confirmante Petro
Act. 10. v. 47. Quis factus est iste? & libere vestro. Ergo sigillum
fœderis Baptismus est non est negandum.

Tertio. Quicumque in peccatis suis concepti & nati & natura filij
carnis aqua in verbo indigent, ut per mundantur in gloria & sibi auter
Eph. 5. v. 26. Omnes infantes nascuntur in concupiscentiis peccatorum & sunt in natura
filij carnis. Psal. 51. v. 7. & in peccatis conceptus est mater mea. Ergo omnes infantes
de necessitate debent baptizari.

Quarto. Mandatum Christi de imperando Baptismo universale
est, & neminem ab eo arces. Matt. 28. v. 19. Baptizate omnes gentes.
Ergo non excludendi sunt a Baptismo infantes, sed ut imperatum mandatum
de circumfisione omnes infantes includerentur, si a hoc pro-
ceptum Christi in veteri Testamento omnes infantes circumfisionem
non habuerunt, ob hoc non arces.

Quinto. Baptismus in Novo Testamento successit circumfisioni
veteris Testamenti Col. 2. v. 11. 12. At circumfisionis, quae erat signaculum
dei, non tantum aetate provectoribus, sed etiam infantibus conferebatur,
& pactum & fœdus divinae gratiae illi applicabatur & consignabatur
in veteri Testamento. Ergo & Baptismus succedens infantibus negari non
debet, ut eo gratia Dei ipsis applicetur & consignetur, siquidem Gratia
Dei in Novo Testamento non angustior est, sed abundantior, ditior &
potentior reddita est.

Sexto. Cum Apostoli saepius integras domus aut familias baptiza-
rent. Act. 16. v. 31. & 16. v. 33. 1 Cor. 1. v. 14. in quibus infantes fu-
isse dubium nullum est, quomodo illos non baptizassent, cum scirent pro-
missionem Gratiae non minus ad hos quam ad adultos pertinere. Unde
Augustinus lib. 4. de Baptis. contra Donatist. cap. 24. Baptismum par-
vulorum

LXXV.

Deinde cum præter fidem nullum possit dari medium, quo Christus extra quem nemo salvari potest, Ioh. 14. v. 6. Act. 4. v. 12. & Ioh. 5. v. 12. apprehendatur. Infantes autem non minus in Christo quam adulti salventur, utpote cuius meritum æquè ad illos quam hos pertinet. Ergo fidem, qua Christi meritum & satisfactionem apprehendant, habeant necesse est.

LXXVI.

Et sanè Christus disertè dicit eos fidem habere, nam cum statuisset pueros in medium dixit Matt. 18. v. 6. Mar. 9. v. 14. Qui offenderit unum de pusillis istis **QUI IN ME CREDUNT**, expedit ei, ut mola asinaria suspendatur in collum eius ac demergatur in profundum maris: Quis non videt huic ætati ab ipso Christo Domino fidem tribui.

LXXVII.

Adhæc, si per Baptismum regenerantur & renovantur infantes, si remissionem peccatorum consequuntur, si verè iustitiæ sigillum & ἡγεμονία, stipulationem bonæ conscientie accipiunt Rom. 4. v. 11. & 1 Pet. 3. v. 21. si à peccatis mundantur & salvantur, si potestatem Diaboli evadunt, ut paulò post demonstrabitur, & ἀνάγκη sequitur fidem per eundem Baptismum ipsis donari & conferri.

LXXVIII.

Nulla ergo modo ne gandum est; Infantes fidem habere, licet alia ratione in adultis scientibus, intelligentibus, volentibus ex auditu sit illa, quam in infantibus rationis usum non habentibus: & quid opus est de ratione fidei ipsorum accuratius disputare, cum certum sit & Iohanni & Hieremie in utero materno datum Spiritum Sanctum sine verbo?

LXXIX.

Nec obstat, quod rationis usum non habent: ut enim in adultis integer usus rationis ad concipiendam & accendendam primam fidei scintillam nihil prodest, ut Christus ipse inquit Matt. 16. v. 17. 2 Cor. 3. v. 5. ita in parvulis seu infantulis imbecillitas rationis efficaciam Spiritus Sancti in accendenda fide & motibus Deo placentibus non impedit: imò cum τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς & νόσος intellectus inimicitie sunt adversus Deum Rom. 8. v. 7. 1 Cor. 2. v. 14. melior erit conditio infantium quam adultorum; Ratio enim quando sese usu suo exerit, impedit potius fidem, quam ut eam promoveat. Sed di-

90. Sed dicas, vera fides non est innotuit, sed exerit sese per fructus bonorum in operum velut arbor fructuosa Matt. 2. v. 17. Psal. 116. v. 10. Jacob. 2. &c. In infantibus autem nulli apparent fructus fidei. Ergo quoque fidem non habent: Respondeo, ut in seminibus & stiracibus arborum, pyri, pomi &c. quanguam non ferunt fructus: tamen matres illarum & natura, ut fructus suo tempore producant: sic infantum fides exegit suo tempore sese exerit, & fert fructus Deo placentes; & quamvis in infantibus exteriora fidei non ita in oculos & sensum externum incurunt, ut in adultis; tamen in ipsis quoque, testimonia Spiritus sancti illustrata saepe comparant; ut Iohannes Baptista in alvo matris gestatus edidit testimonium fidei agnoscens Christum praesentem.

91. Nequaquam ergo concludendum est, infantes, qui baptizantur, vel sine fide esse, vel in aliena fide baptizari: ut Beza in Quasi & Respons. & Colloq. Mompelgard. pag. 495. & in praefatione ad Acta Colloquij Mompelgard. Et Neostadenses in Reperitione August. Confess. & Apologia &c. anno 82. excusati, nugantur; id enim quam sit ἀπίστευον νεογενέων nemo non videt; Cum enim impossibile sit, sine fide quicquam Deo placere, Heb. 11. v. 6. cum & V. A. quisque Ite vivat Habac. 2. v. 4. cum unicuique sua fides applicet iustitiam Christi & non alijs Rom. 4. v. 3. cum nemo regeneretur aliena fide, sed propria, cum nemo viret creatus alieno, sed suo: quomodo quaso in fide aliena baptizentur? ut naturaliter non vivunt aut intelligunt vitam & animam parentum, ut spiritualiter fide parentum vivere & salvari nequeant.

DE QUINTA.

X C I I.

Ex quibus omnibus constat, magnam virtutem, δωρεάν regis ἐνεργου Bapismi esse, de qua Confessio nostra inquit, quod per Bapismum offeratur gratia Dei. Iam vero nemini Deus suam gratiam offert, nisi cui prius remiserit peccata Psal. 5. v. 5. Esa. 59. v. 2. Ecclē ergo Lutherus in Cate. hesi inquit, Bapismum operari remissionem peccatorum, liberare a morte & potestate Diaboli & donare aeternam beatitudinem omnibus, qui credunt hac, quo' verba & divine promissiones pollicentur.

92. Quod tamen non sensu Pontificio de opere operato est accipiendum sed ita orthodoxe celebrandum, quod illa virtus operatio & efficacia Bapismi est non Elementi aquae vel externae ministerii rationis, sed ipsius Dei qui

9. Per eam sanctificamur Eph. 5. v. 26. Christum in unum Rom. 8.
 v. 4. & Gal. 3. v. 27. reddimur membra Christi 1 Cor. 12. v. 13.
 Spiritus Sancti. *in unum* frans Act. 2. v. 38. Tit. 3. v. 6. salvamur Tit.
 3. v. 5. Pet. 3. v. 21. Heb. 10. v. 22. Et si enim salus per Christum in
 cruce parata & acquisita est; tamen in Baptismo & per Baptismam tan-
 quam ordinatum medium, quo ad Christum adducimur & ipsi inserimur
 cre entibus distribuitur, applicatur & assignatur. Mar. 16. v. 16.
 28. *Ut nunc erga verum est; & optime consistere potest: Quod sola*
obedientia & merito Christi salvemur; & quod per Baptismum salvi red-
damur, non sola obedientia Christi quod ad materiam & formam; sola
enim obedientia Christi mereatur nobis iusticiam & salutem. & in hoc
genere cause nihil ut ov co' hoc Christo adungi potest: Baptismo autem
salvi redduntur, quod hoc dicitur instrumentum, est enim canalis salutis
per quem salus ex fonte vitæ filij Depromitur nobis confertur & ap-
plicatur: quod Petrus in Epist. 3. v. 21. respexit testans, quod Baptismus nos
salvos facit, non quidem ratione externæ abluitionis; sed quia est stipula-
tio bonæ conscientie erga Deum per resurrectionem Christi
 99. *ut dicitur itaq; frigida, & hoc Sacramento sentiunt. Anabaptistæ do-*
 centes, illud nudum tantum signum vel externam duntaxat Ceremoniam
 & commensurationem esse, quod cum beneficijs Christi communionem
 aliquam habeat a Sacram. Anabaptistica sectone faciunt Calviniani simili-
 ter pariter honorificè de hoc Sacramento loquentes, omnemq; eius effici-
 am salutarem periculis aneque: volunt enim Baptismum duntaxat
 obligationem se habere, & nequaquam partem regenerationem fieri,
 aut alia bona conferri. Alii tamen Calvinus lib. 4. Inst. cap. 15. sect.
 2. Non tideo baptizantur fidelibus liberi, ut filij Dei: tunc primum sunt
 regni. Calvinus patet præceptum stipulatur filijs Bezacum fratribus suis
 in scripto ad impediendum ubi pag. 435. ait, absurdum esse dicere,
 quod infantes renouentur in Baptismo. Et in Præf. ad Resp. pri. ad Acta col-
 loq. Monop. pag. 241. scribitur, infantes, quod absolutè reprobos fingit, nun-
 quam regenerari, si vel dicitur baptizentur, infantes electos autem non illo
 ipso Baptismi momento regenerari, sed regenerationis beneficium suo de-
 bitum tempore, & merito subsequi supra citat. val. 5. in 2. hinc
 : 200. 1. 1. In qua spiritu sancto expressè in or. condr. adiçant: is enim docet
 Baptismum, quod est sacramentum suum, medium, per quod verè & efficaciter
 hominem Deus virtutibus, & spiritalibus in dante sanguine Christi à peccatis
 mundat.

mundat, regenerat, sanctificat & saluat Ioh. 3. v. 5. Act. 2. v. 38. & 22. v. 16. Rom. 6. v. 3. 4. 5. 6. 1 Cor. 6. v. 11. Eph. 5. v. 26. Col. 2. v. 11. Tit. 3. v. 5. 1 Pet. 3. v. 21. & 2 Epist. 3. v. 21. Heb. 10. v. 22. 1 Ioh. 1. v. 7.

101. Nec est ut ad Tropos pro more suo confugiant, & commentitia sua Metonymia testimonia allegata eludant, pro nuce putamina nobis ostentantes; sunt enim claviora & firmitiora quam ut contorsionibus spiritus arri & tropicis κρησφύρατος eludi possint; Absit ut Homo figuratè & tropicè regeneretur, mundetur & saluetur: talem πικρὴ γυμνασία sibi & suis retineant Tropici isti Doctores; nos de illa, qua verè & realiter ex filio iræ plus Dei, ex immundo mundus &c. redditur, gloriamur secundum scripturam.

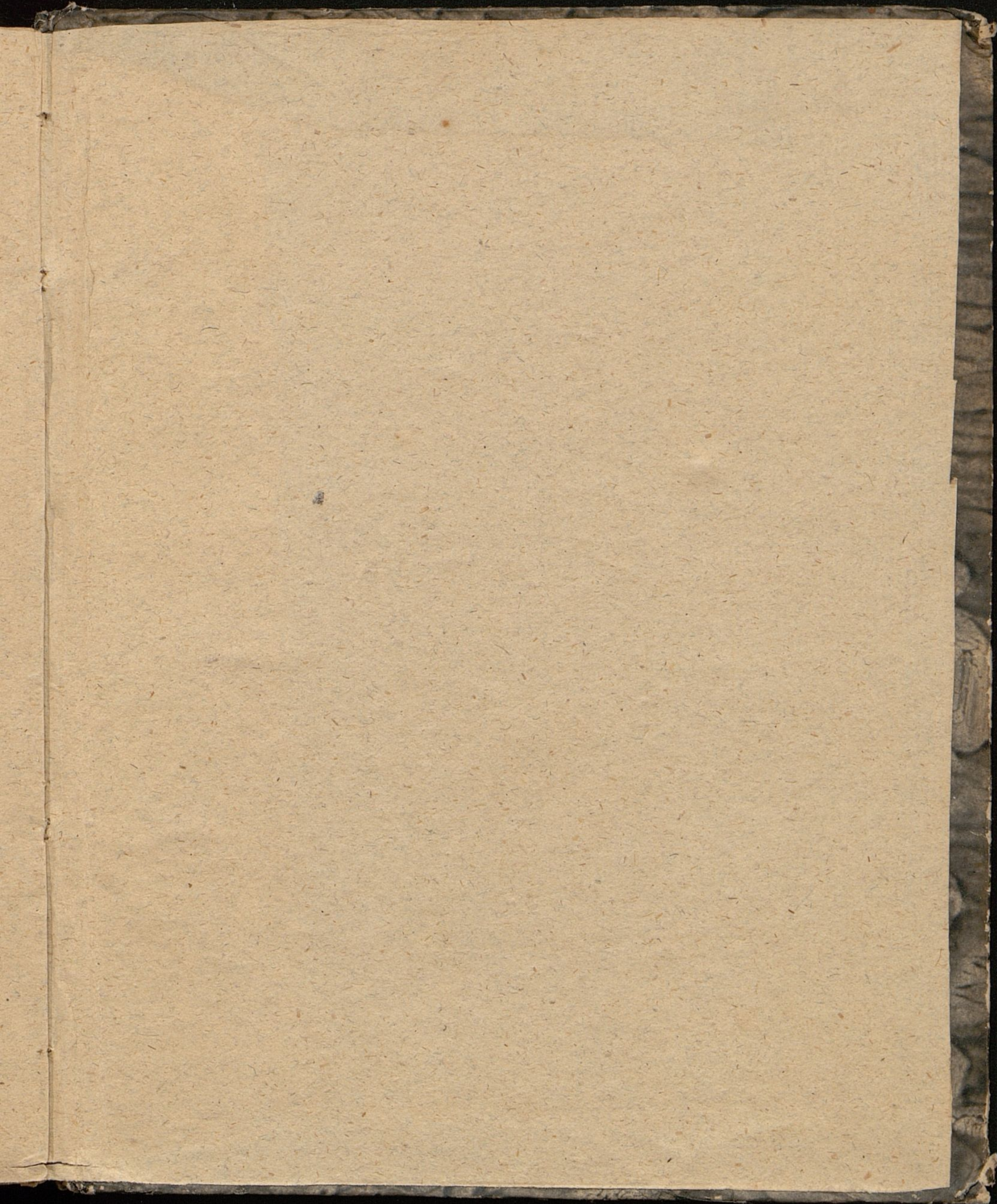
DE SEXTA.

102. Explicata hoc modo doctrina Orthodoxa de Baptismo, sequitur damnandos esse ἐν γόδοξος omnes tam veteres, quam Neotericos, qui vel de forma, vel materia, vel efficacia & fructu Baptismi salutari hæreses olim sparserunt, vel etiam nunc spargunt & defensunt.

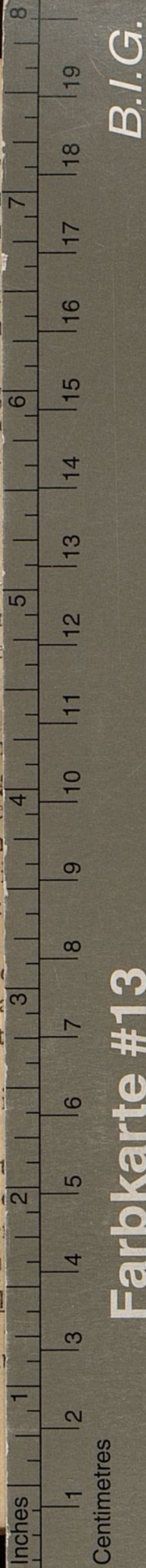
103. In Formam turpiter olim impegerunt Seleucus & Hermias, qui in igne baptizabant: Cerloniani & Marcionita, qui alia verborum forma utebantur; quam quæ præscripta fuit à Christo: & in alterius DEI nomen quam in nomen Patris, Filij & Spiritus Sancti baptizabant: qui item baptizarunt in nomen Iohannis vel alterius hominis: Donatista & nostro tempore Anabaptista, qui negant Baptismum ab Hypocritis aut morum turpitudine contaminatis administratum, verum & ad salutem efficacem esse: Pontificij leniq; qui verum esse Baptismum insipienter, nisi accedant chrisma, Sal, Saliva, Cereus & alia ceremoniæ.

104. De materia Baptismi circa quam olim hæreses sparserunt Catharæ, qui etiam mortuis baptizabant: Et hodiè Pontificij, qui campanes baptizant, augustum hoc salutis nostræ Sacramentum ludibrio exponentes: Anabaptista, qui adultis tantum & nequaquam infantibus Baptismum administrandum esse contendunt, eo quod rationis usu infantes careant, & fide vera sint destituti.

105. In ἐνεργείᾳ seu efficacia Baptismi asserenda ἡ γὰρ ἡσυχία ἡσυχίας modum excedunt Pontificij aquæ lustrali vim & efficaciam sanctificandi, mundandi, & à Diaboli insidijs servandi magna ex parte tribuentes, ἡ γὰρ ἡσυχία ἀπὸ τοῦ μέσου ἀφίστανται Calviniani, salutarem Baptismi efficaciam periculose enervantes.

Farbkarte #13

B.I.G.

11

DISPUTATIO X.
DE
SACRI BAPTIS-
MATIS SACRA-
MENTO,

Ex Articulo Augustanae Confessionis IX.

Cujus Theses
Deo Triuno Assise

Præside,

DAVIDE LOBECHIO
SS Theologiæ Doctore & Pro-
fessore in Academia Rostochiana pu-
blico, VI. Junij pro ingenij viri-
bus γυμνασίου ενεργητικῶς
conabitur

M. JOHANNES CARSTADIUS
Stendaliensis.

Tit. 3. v. 5. Ed 65

ὅτι ἐξ ἔργων ἐν δικαιοσυνίῃ ἂν ᾄποιήσομεν ἡμεῖς,
ἀλλὰ καὶ τὸν αὐτὸν ἔλεον ἔτιωσεν ἡμᾶς, διὰ
λουτρῶν παλιγγενεσίας, καὶ ἀνακαθάρσεως
πνεύματος ἁγίου.

Rostochij Excudebat Stephanus Myliander Anno XCV.